

Golovinmusiken komplett på CD

När man ibland kallat Johan Helmich Roman "den svenska musikens fader", är det nog mest för att han var den förste som anordnade en offentlig konsert, ja, faktiskt en hel serie välgörenhetskonserter. Det skedde 1731 i Riddarhuset.

Tidigare hade konserter getts för och på uppdrag av hovet eller högreståndsfamiljer, med undantag för vissa kyrkomusikaliska evenemang.

Privat konsert

Den första dokumenterade privata konserten med Roman som kapellmästare ägde rum den 28 maj 1728. Den var anmärkningsvärd på flera sätt: som hovkapellmästare använde Roman kungens egen orkester men på uppdrag av det ryska sändebudet, Nikolaj Golovin, som representerade det fiendliga Ryssland – och detta i den ryske ambassadörens residens, det Stenbockska palatset på Riddarholmen. Konserten hölls vid en fest Nikolaj Golovin hade anordnat för att fira den bara 12 år gamle Peter II:s (1715–1730) kröning till tsar.

Att ha goda relationer till ryssarna var ett politiskt brott och kunde leda till att man dömdes till döden, men av någon anledning undgick Roman det ödet. Kanske genomfördes konserten trots allt med kungens, Fredrik I, goda minne, möjligen i ett försök att förbättra relationerna med Ryssland.

Ofullständigt

Speciellt för den här konserten skrev Roman den svit, som vi alltså kallar "Golovinmusiken". Men han lånade också, ibland ur egna verk och ibland ur andras, bl.a. av Händel, som han torde ha blivit bekant med under sina år i London 1715–21. Sviten består av hela 45 satser av olika längd och finns bara i ett exemplar från den här tiden, utskrivet av Roman själv. I det saknas instrumentation, tempobeteckningar och besiffring för generalbas. Ernst Brunner menar i sin bok, som vi recenserar i en separat artikel, att musiken kan ha varit avsedd att spelas utomhus, kanske i stil med Händels "Water Music" med slupar glidande fram på Riddarfjärden, men det finns ingenting dokumenterat om att det skulle ha varit så.

Tidigare har man ansett, att en andra violinstämman saknats. Därför la man till en sådan när man spelade in 22 av satserna på åttiotalet, men här har Dan Laurin, Höör Ba-

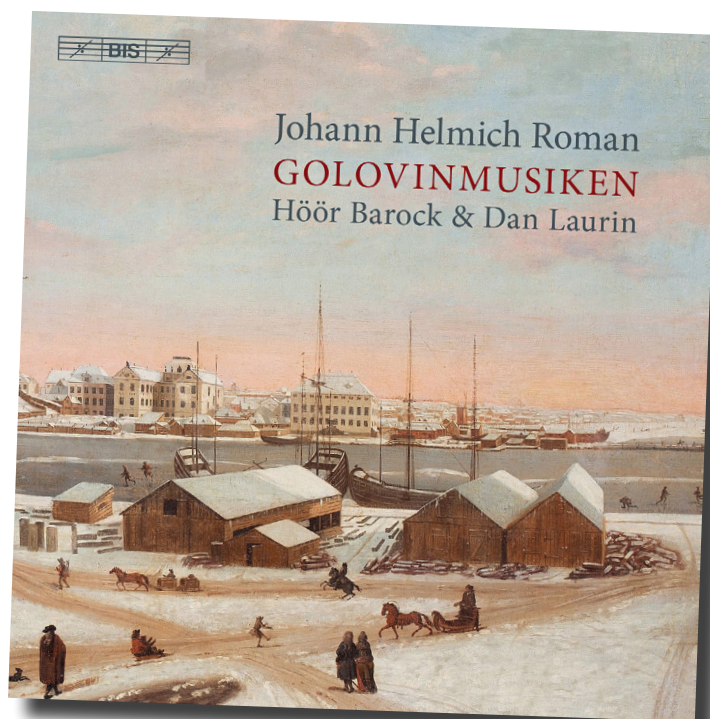
rock Ensemble och cembalisten Anna Paradiso hållit sig till Romans noter. De har använt sig av 18 olika instrument, alltifrån att ett enstaka tilldelats en hel sats till att en full ensemble fått medverka i andra. Det strider inte mot praxis under barocken, när man ofta var fri att framföra en komposition på vilket eller vilka instrument som helst. Ingenting har här lagts till, och man har följt den av Roman angivna satsföljden.

Musikerna

Blockflöjtisten Dan Laurin är välkänd sedan över 30 år. Hans hustru, cembalisten Anna Paradiso, som är född i Italien, är numera också väletablerad i Sverige och de har tidigare spelat in Romans musik på flera CD, något vi uppmärksammat i tidigare artiklar. Höör Barock har haft sin bas i skånska Höör sedan ensemblen bildades 2012 och var "ensemble in residence" vid barockfestivalen där. 2014 inledde man ett samarbete med Dan Laurin och Anna Paradiso.

Svitens disposition

Sviten inleds med ett allegro utfört enbart på stränginstrument. Det följs av en sats betecknad Uvertyr, där också blåsinstrument används och där oboen har melodistämman. I det melodiösa largettot i moll tar blockflöjten över som bärare av melodin. Det avlöses av ett snabbt allegro assai på stråkinstrument. Med en glad Gigue fortsätter sviten, och den följs av två allegrosatser, där den andra är starkt påverkad av Händels musik och delvis påminner om "La Réjouissance" ur hans "Firework Music", som dock tillkom senare. Det är för övrigt den längsta satsen i sviten – 6 minuter och 33 sekunder lång – och följs så

Johann Helmich Roman
GOLOVINMUSIKEN
Höör Barock & Dan Laurin

av en kortare prestosats. Den tjugotredje satsen, Lento, verkar också vara inspirerad av Händel, och då av den kända arian "Lascia ch'io pianga" ur operan "Rinaldo" från 1711.

Även de följande satserna bjuder på omväxlande musik genom att en lång rad olika tempi och instrumentkombinationer används, så trots att sviten är över en timma och tjugo minuter lång blir den inte långtråkig. Till detta bidrar förstås det levande framförandet av dessa tolv renspelande och rytmiska musiker på hög internationell nivå.

Äntligen allt på CD

Att vi nu, efter nära 300 år, fått hela Golovinmusiken utgiven på CD är något att vara tacksam över. Roman är en av våra allra främsta barocktonsättare och värd att jämföras med sina samtida storheter ute i Europa. Det är bara att hoppas att man även utomlands får upp öronen för den här inspelningen, för det är både musiken och framförandet värda.

CALLE FRIEDNER

**JOHAN HELMICH ROMAN
GOLOVINMUSIKEN
HÖÖR BAROCK & DAN LAURIN
BIS-2355 SACD**